

www.ukraine-bauen.de

ER-FAHREN & VERSTEHEN. | МАНДРУВАТИ, ПІЗНАВАТИ & РОЗУМІТИ.

PraxisPartner Historische Stadt
Партнерство в рамках історичної частини міста

МАНДРУВАТИ, **ER-FAHREN** ПІЗНАВАТИ & РОЗУМІТИ. **& VERSTEHEN.**

Deutsch-Ukrainisches PraxisPartner-Projekt „Historische Stadt“ – Projektübersicht 2013-2016
Німецько-український партнерський проект в рамках історичної частини міста –
Огляд проекту 2013-2016

PraxisPartner Historische Stadt
Партнерство в рамках історичної частини міста

Fachhochschule Lübeck
– Fachbereich Bauwesen
und
Nationale Jurij-Fedkowitsch-Universität Chernivtsi
– Fakultät für Architektur, Bauingenieurwesen
und angewandte Kunst

ER-FAHREN & VERSTEHEN.

„Planen und Bauen für die historische Stadt“
– Projektübersicht 2013-2016

Deutsch-Ukrainisches Hochschul-Praxis-
Partnerschaftsprojekt Czernowitz – Lübeck

Lübeck im Januar 2017

ВНЗ прикладного напрямку м. Любек – Факультет
архітектури, будівництва та містобудування
та
Чернівецький національний університет ім.
Ю.Федьковича, Чернівці – Факультет архітектури,
будівництва та декоративно – прикладного мистецтва

МАНДРУВАТИ, ПІЗНАВАТИ & РОЗУМІТИ.

„Планування та забудова історичної частини міста“
– Огляд проекту 2013-2016
Німецько-український-практичний-партнерський проект-
між вищими навчальними закладами Чернівці – Любек

Любек, січень 2017

PraxisPartner Historische Stadt
Партнерство в рамках історичної частини міста

INHALT | ЗМІСТ

Zur Einführung Вступне слово	4	M N
A + B A + Б*	6	Organisieren & Absprechen
Besichtigen & Erklären 	8	Організовувати & Обговорювати
Оглядати & Роз'яснювати		
Besuchen & Vergleichen 	14	Praktika-Machen & Studieren
Відвідувати & Порівнювати		Проходить практику & Навчатись
Chernivtsi – Besichtigen & Erklären 	20	Q R
Чернівці – Оглядати & Роз'яснювати		Spiele & Essen & Feiern
D		Грати & Істи & Святкувати
Entwickeln & Vermitteln 	26	times are changing... & PANZER!
Розробляти & Поширювати		часи змінюються... & ТАНКИ!
Fahren & Reisen Їздити & Мандрувати	28	U
G		Untersuchen & Entwerfen
Hospitieren & Teilnehmen 	34	Досліджувати & Проектувати
Бути госпітантом & Бути учасником		V
Informieren & Berichten 	36	Vortragen & Diskutieren
Інформувати & Повідомляти		Доповідати & Дискутувати
J		W
Kennenlernen & Vernetzen 	38	Wirtschaftspraxis-Partner Економічні партнери
Знайомитися & Об'єднуватися		66
Lübeck – Besichtigen & Erklären 	42	X Y
Любек – Оглядати & Роз'яснювати		Zeigen & Ausstellen Демонструвати & Експонувати
		68
		Dank / Förderhinweis Подяка / Меценати
		72
		Projektorganisation / Übersetzung / Bildnachweis /
		74
		Impressum Організація проекту / Переклад /
		Автори фотознімків / Імпресум

Um den Lesefluss nicht zu beeinträchtigen wird in den folgenden Texten zwar meist nur die männliche Form genannt, stets aber ist die weibliche Form gleichermaßen mitgemeint. | Для того щоб не ускладнювати сприйняття текстів, для позначення груп осіб чоловічої та жіночої статі вжито іменники чоловічого роду.

*Всі німецькомовні тематичні розділи упорядковано в алфавітному порядку (за німецьким алфавітом).

ВСТУПНЕ СЛОВО ПРО УКРАЇНСЬКО-НІМЕЦЬКИЙ ПАРТНЕРСЬКИЙ ПРОЕКТ

З 2013 по 2016 рік між Чернівецьким національним університетом імені Юрія Федьковича (ЧНУ) (Західна Україна) та вищим навчальним закладом прикладного напрямку м. Любек (FHL) (Північна Німеччина) проводився проект «Партнерство в рамках історичної частини міста», що ґрутувався на фахових контактах та спільній діяльності, яку починаючи з 2010 року розпочав та організував Архітектурний форум Любека; а з 2012 року до співпраці було залучено також ВНЗ міста Любек.

Спільний містобудівний та архітектурний інтерес до теми санації міста сформував об'єднучу, ґрутову фахову базу для факультету архітектури, будівництва та містобудування FHL та тодішньої кафедри архітектури та будівництва ЧНУ, яка за час співпраці перетворилася на факультет архітектури, будівництва та декоративно-прикладного мистецтва.

Подальшою спільною справою обох ВНЗ було зближення спеціальностей архітектури та будівництва.

Партнерство між даними ВНЗ в рамках інтернаціонального проекту отримало підтримку економічних об'єднань архітекторів, інженерів та будівельників, котрі виступили економічними партнерами проекту: Палата архітекторів та інженерів землі Шлезвіг-Гольштейн (AIK), ГО Архітектурний форум Любека, м. Любек, Союз німецьких архітекторів – Федерація землі Шлезвіг-Гольштейн (BDA), Спілка промислових будівельних підприємств у Гамбурзі та Шлезвіг-Гольштейні, Чернівецька обласна організація Національної спілки архітекторів України (HCAY).

Сюди долутилися також українські та німецькі партнери з різноманітних ВНЗ, інституцій, міського самоврядування, Німецьке товариство з міжнародного співробітництва (GIZ), будівельні фірми, а також численні самостійні архітектори, інженери-будівельники та містопланувальники, які охоче ділилися своїм досвідом та знаннями з проектом та його співробітниками.

Після трьох з половиною років співпраці вищевказані сторони зібрали чимало вражень та презентують певні результати. Практикувалося багато форм роботи – від знайомства до навчання, від спостереження до практичної роботи, від обміну думками до реалізації проекту. При цьому була можливість відчути та врегулювати певні відмінності та особливості, індивідуальні та типові культурні аспекти. Те, що на завершення утворилася широка східно-центральноєвропейська мережа, підтверджує, що всі учасники та співробітники активно та успішно співпрацювали, були вмотивовані допитливістю та жаждою знань.

Січень 2017 рік

Ігор Фодчук (ЧНУ)
Професор
Керівник проекту / Декан

Гельмут Офферманн (FHL)
Проф., дипл. інженер
Керівник проекту

EINFÜHRUNG IN DAS UKRAINISCH-DEUTSCHE PRAXISPARTNER-PROJEKT

Von 2013 bis 2016 wurde das geförderte Projekt „PraxisPartner Historische Stadt“ gemeinsam von der „Nationalen Jurij-Fedorowitsch-Universität Chernivtsi“ (ChNU) in der westlichen Ukraine und der Fachhochschule Lübeck (FHL) in Norddeutschland durchgeführt. Es konnte aufbauen auf fachlichen Kontakten und den gemeinsamen Aktivitäten, die das ArchitekturForumLübeck e.V. seit 2010 angebahnt und organisiert, und dann ab 2012 zusammen mit der FH Lübeck veranstaltet hatte. Gemeinsame städtebauliche und architektonische Interessen zum Thema Stadtsanierung boten für den damaligen Lehrstuhl für Architektur und Konstruktion – der während der Zusammenarbeit sich hin zur Fakultät für Architektur, Bauingenieurwesen und angewandte Kunst entwickelte – und dem Fachbereich Bauwesen der FHL eine gemeinsame, tragfähige und ausbaubare fachliche Basis. Ein weiteres Anliegen beider Hochschulen ist die engere Verknüpfung der Studiengänge Architektur und Bauingenieurwesen.

Die Hochschulpartnerschaft wurde bei diesem internationalen Austauschprojekt verstärkt durch Architekten-, Ingenieur- und Bauwirtschaftsverbände als Wirtschaftspraxis-Partner: Architekten- und Ingenieurkammer Schleswig-Holstein (AIK), ArchitekturForumLübeck e.V., Bund Deutscher Architekten – Landesverband Schleswig-Holstein (BDA), Bauindustrieverband Hamburg-Schleswig-Holstein und Nationaler Ukrainischer Architektenverband (HCAY) – Gebiet Chernivtsi.

Hinzu kommen ukrainische und deutsche Arbeitspartner von diversen Hochschulen, Institutionen, Stadtverwaltungen, die Deutsche Gesellschaft für Internationale Zusammenarbeit (GIZ), Baufirmen sowie zahlreiche selbständige Architekten, Bauingenieure und Stadtplaner, die alle ihre Erfahrungen und ihr Wissen gerne und eingehend dem Projekt und seinen Mitwirkenden zuführten.

Nach dreieinhalb Jahren gemeinsamen Arbeitens halten die folgenden Seiten etliche Eindrücke fest und präsentieren einige Ergebnisse. Viele Arbeitsformen – vom Kennenlernen bis zum Studium, vom Anschauen bis zur praktischen Arbeit, vom Sich-Austauschen bis zu gemeinsamen Projektumsetzungen – wurden praktiziert. Auch dabei auftretende Unterschiede und Eigenarten, Individuelles und Kulturell-Typisches konnten erlebt und geregelt werden. Das am Ende ein breites ost-mitteleuropäisches Netzwerk entstanden ist, zeigt, dass alle Teilnehmenden und Mitwirkenden engagiert, durch Neugierde und Wissbegierde motiviert, erfolgreich zusammenwirken.

im Januar 2017

Helmut Offermann (FHL)
Prof. Dr.-Ing. / Projektleiter

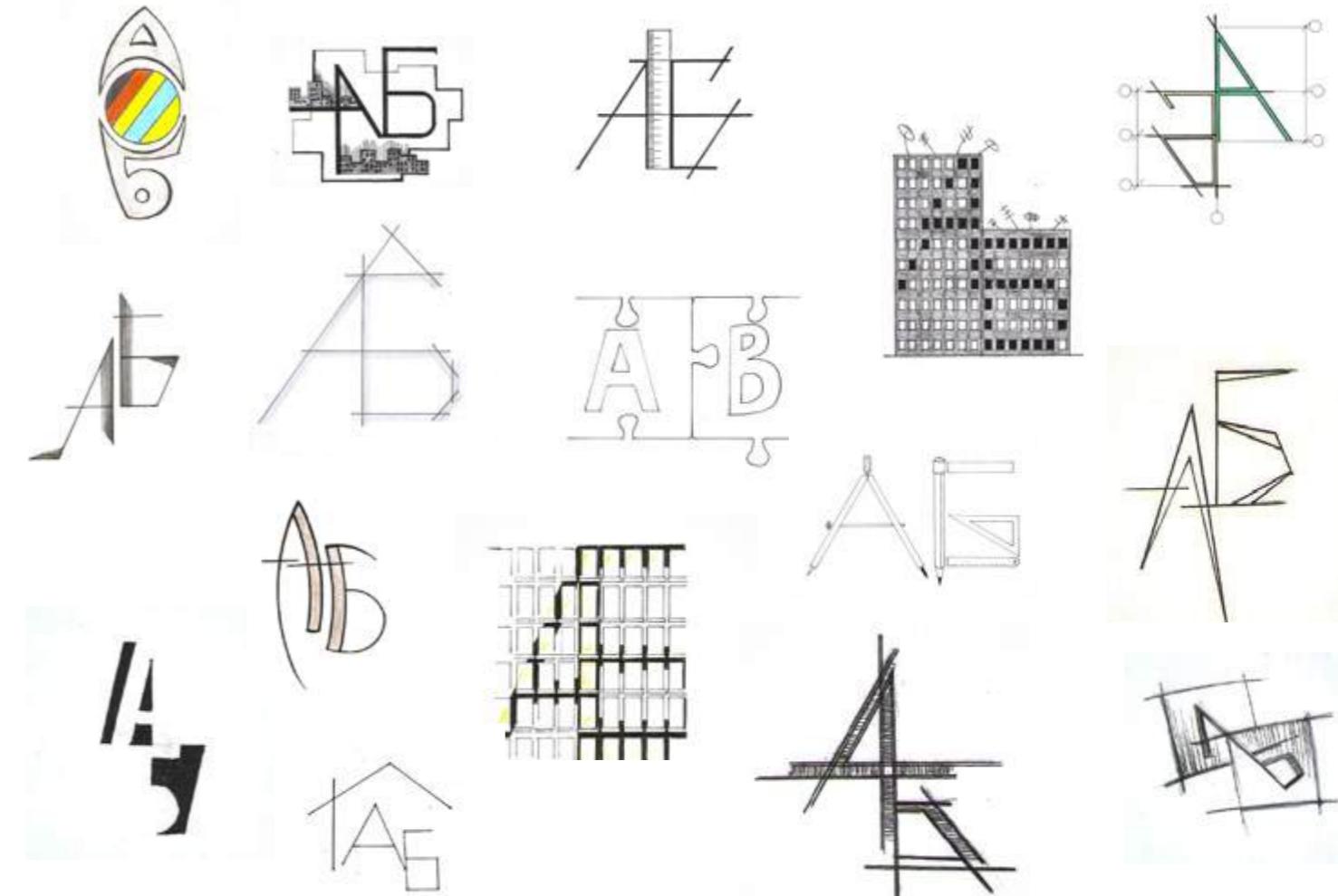
Igor Fodchuk (ChNU)
Prof. Dr. / Projektleiter / Dekan

A + B | A + Б

„Architekten plus Bauingenieure“ – als verkürztes Motto „A + B“ hier als Logo-Entwürfe ukrainischer Studierender von 2013 – war eines der Praxis-Projektziele der beiden Hochschulen: Die berufliche Zusammenarbeit beider Fachrichtungen soll schon im Studium vermittelt werden – ähnlich wie an der FH Lübeck. – 2013 wurde der ehemalige Lehrstuhl der ChNU anerkannt als Fakultät für Architektur, Bauingenieurwesen und angewandte Kunst.

„Архітектори плюс Будівельники“ – скорочений девіз „A + Б“ представлений тут в ескізах логотипів, виконаних українськими студентами у 2013році – це була одна з цілей проекту для обох ВНЗ: на необхідність співпраці між обома спеціальностями потрібно звертати увагу іще під час навчання – на прикладі ВНЗ м. Любек. – У 2013 році колишня кафедра ЧНУ була визнана факультетом архітектури, будівництва та декоративно-прикладного мистецтва.

Siehe auch | Дивись також: Brendle, Klaus: In welchem Style sollen wir zukünftig planen und bauen? Gedankenskizze zur derzeitigen Bau-praxis-Entwicklung und zu europäischen Ausbildungsweisen in der Ingenieur-, Planungs- und Architekturlehre in Ost und West; in: impulsE Fachhochschule Lübeck (Hrsg.); 19. Jahrgang; April 2016, S.8ff

BESICHTIGEN & ERKLÄREN

ОГЛЯДАТИ & РОЗ'ЯСНЮВАТИ

Sehen heisst auch Vergleichen. Erinnerungen und neue Erfahrungen lenken den Blick. Bekanntes wird erneut registriert, Neues sticht ins Auge, ein Image verbaut die Sicht. Jede neue Stadt wird gesehen vor dem Hintergrund der anderen...

Бачити означає також порівнювати. Спогади та новий досвід спрямовують погляд. Вже знайоме розглядається по-новому, нове впадає у вічі, імідж часто вводить в оману. Кожне нове місто сприймається на тлі інших...

Siehe auch | Дивись також: Liste aller Reiseziele im Kapitel „Fahren & Reisen“ | Список пунктів призначення у главі „Їздити & Мандрувати“

BESUCHEN & VERGLEICHEN

ВІДВІДУВАТИ & ПОРІВНЮВАТИ

Architekturausstellungen, Architekturbüros, Baubetriebe, Bauindustrie-Ausbildungszentrum, Baumessen, Bauprodukte-Firmen, Baustellen, Einrichtungen zur Stadtplanierung, Fortbildungstagungen, Hochschul-Labore, Ingenieurbüros, Stadtplanungsämter etc.

Архітектурні бюро, архітектурні виставки, будівельні виставки-ярмарки, будівельні майданчики, будівельні підприємства, відділи планування міста, конференції для підвищення кваліфікації, лабораторії при ВНЗ, навчальні центри будівельної галузі, установи, що займаються санацією міста, проектно-конструкторські бюро, фірми-виробники будівельної продукції та ін.

CHERNIVTSI BESICHTIGEN & ERKLÄREN

ЧЕРНІВЦІ ОГЛЯДАТИ & РОЗ'ЯСНЮВАТИ

Herz-Jesu-Kirche, Rathaus, Ehemalige Metropoliten-Residenz (UNESCO-Erbe), Chervonoarmiyska Strasse, Türkischer Platz, ehemaliges Rumänisches Kulturhaus, Jüdisches Volkshaus, Polnisches Volkshaus, Deutsches Volkshaus, Olga-Kobylianska-Strasse (früher Herrengasse), Hauptbahnhof, Universitätsstrasse, „Kalinka“-Markt, Jüdischer Friedhof, sowjetische Neustadt, Theaterplatz, rumänische Architektur, Rus'ka-Strasse, „Das Schiff“, Synagogen, Sadgora, Kunstmuseum (frühere Bukowina Bank), Kathedrale, Sobornaplatz (früher Austriaplatz)

Костел Пречистого Серця Ісуса, Ратуша, Колишня Резиденція митрополитів Буковини (Спадщина ЮНЕСКО), Червоноармійська вулиця, Турецька площа, Румунський народний дім, Єврейський народний дім, Польський народний дім, Німецький народний дім, вулиця Ольги Кобилянської (раніше = Панська вулиця), Залізничний вокзал, Університетська вулиця, Калинівський ринок, Єврейське кладовище, Радянська частина міста Чернівці, Театральна площа, Площа Філармонії, Румунська архітектура, Руська вулиця, „Будинок-корабель“, синагоги, Садгора, Чернівецький художній музей (колишній Буковинський ощадбанк), Кафедральний собор, Соборна площа (колишня Австрія пляц)

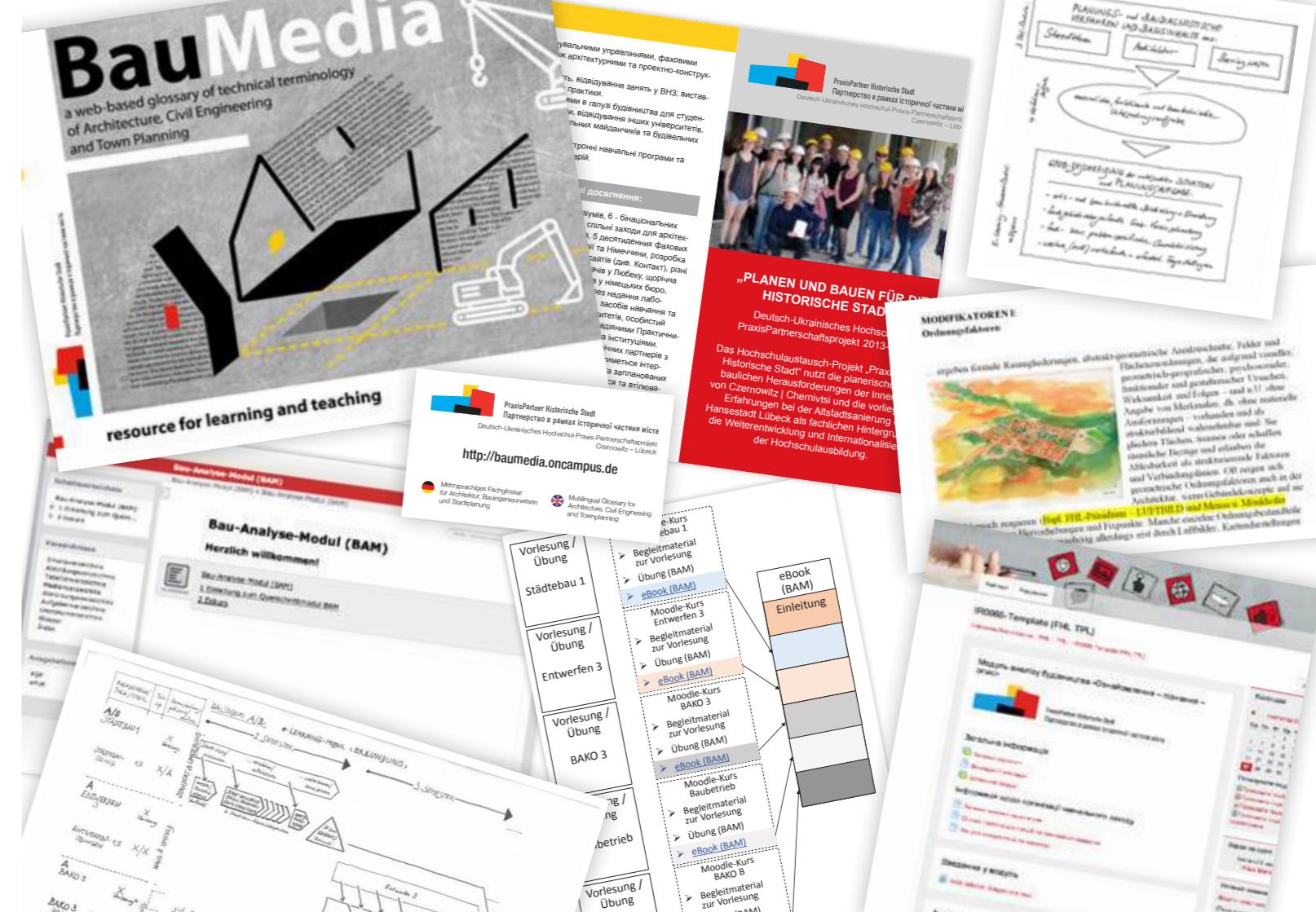

ENTWICKELN & VERMITTELN

РОЗРОБЛЯТИ & ПОШИРЮВАТИ

Einrichtung von zwei Websites: lokale Website „Bürgerportal“ <http://fab.cv.ua> und zweisprachige Projekt-Website www.ukraine-bauen.de (dt. | ua) / Konzeption der zweisprachigen Lehreinheit „BauAnalyseModul Erkundung“ (e-Learning) und des mehrsprachigen Bau-Fachglossar <http://baumedia.oncampus.de>.

Створення двох веб-сайтів: локальний веб-сайт „Історичне місто Чернівці. Громадський портал“ <http://fab.cv.ua> та двомовний веб-сайт проекту <http://ua.ukraine-bauen.de> (нім. | укр.) / Концепція двомовного модуля „Модуль з аналізу будівництва. Розвідка“ (дистанційне навчання) та багатомовного фахового глосарію термінів будівництва <http://baumedia.oncampus.de>.

FAHREN & REISEN ЇЗДИТИ & МАНДРУВАТИ

Städte lassen grüssen, Gesichter ziehen vorbei. Jedes Bild trägt facettenartig zur Grundstimmung mit bei, mit der uns die Stadt erscheint. Darüber hinaus kann die Persönlichkeit selbst – von Ort und Stadtbetrachter – erkundet werden im skizzierenden Dialog von Sehen & Gesehen-Werden...

Міста спілкуються з нами, обличчя проходять повз. Кожна картина робить свій багатограний внесок у формування загального враження, яке справляє на нас місто. Крім того коли особистість досліджує місцевість, то місцевість у відповідь досліджує саму особистість, виникає так званий двосторонній діалог між тим, хто дивиться, та тим, на що дивляться...

**REISENDE, REISEROUTEN &
REISEZIELE:**

ChNU-Dozenten als Hospitanten (2014 - 2016):

10x Chernivtsi – Lübeck – Chernivtsi

ChNU-Praktikanten (2012 - 2016):

14x Chernivtsi – Lübeck – Chernivtsi

FHL-Praktikanten (2016):

2x Lübeck – Chernivtsi – Lübeck

Koordinatorinnen (2014 - 2015):

1x Chernivtsi – Lübeck – Chernivtsi

5x Lübeck – Chernivtsi – Lübeck

Dozenten für Entwurfsworkshop (2015):

2x Lübeck – Chernivtsi – Lübeck

Exkursionen für Studierende mit Dozenten (2013 - 2016):

- Lübeck – Lviv – Chernivtsi – Lviv – Lübeck
- Chernivtsi – Lübeck – Chernivtsi
- Lübeck – Lviv – Chernivtsi – Vyzhnytsia – Lviv – Lübeck
- Lübeck – Kiew – Chernivtsi – Iasi (RO) – Chernivtsi – Kiew – Lübeck
- Chernivtsi oder Lübeck – Wien (AU) – Dresden – Dessau – Lübeck – Chernivtsi
- Warschau – Krakau (PL) – Lviv – Chernivtsi – Vyzhnytsia – Kiew – Lübeck
- Chernivtsi – Berlin – Lübeck – Chernivtsi

**ПОДОРОЖЮЧІ, МАРШРУТИ ПОДОРОЖЕЙ &
ПУНКТИ ПРИЗНАЧЕННЯ:**

Викладачі ЧНУ в якості вільних слухачів (2014 - 2016):

10 разів: Чернівці – Любек – Чернівці

Практиканти з ЧНУ (2012 - 2016):

14 разів: Чернівці – Любек – Чернівці

Практиканти з FHL (2016):

2 рази: Любек – Чернівці – Любек

Координатори (2014 - 2015):

1 раз: Чернівці – Любек – Чернівці

5 рази: Любек – Чернівці – Любек

Викладачі для воркшопу – експромту (2015):

2 рази: Любек – Чернівці – Любек

Екскурсії для студентів з викладачами (2013 - 2016):

- Любек – Львів – Чернівці – Львів – Любек
- Чернівці – Любек – Чернівці
- Любек – Львів – Чернівці – Вижниця – Львів – Любек
- Любек – Київ – Чернівці – Ясси (Румунія) – Чернівці – Київ – Любек
- Чернівці чи Любек – Віденсь (Австрія) – Дрезден – Дессау – Любек – Чернівці
- Варшава – Краків (Польща) – Львів – Чернівці – Вижниця – Київ – Любек
- Чернівці – Берлін – Любек – Чернівці

Dozenten-Treffen: 2x von Chernivtsi oder Dnipropetrovsk oder Donbas | Kramatorsk (UA) oder Iasi (RO) oder Kaunas (LT) oder Kiew (UA) oder Lübeck (D) oder Lviv (UA) oder Poltava (UA) oder Szczecin (PL) – nach Kiew / nach Lübeck – und zurück

Tagesexkursionen (z.T. mehrfach besuchte Orte):
Ahrensböök / Bornhöved (D) / Broager (DK) / Büdelsdorf (D) / Chotyn (UA) / Eckernförde / Flensburg / Hamburg / Husum (D) / Kamjanez-Podilskyj (UA) / Kiel (D) / Kossiv (UA) / Leiferde / Leipzig / Lübz / Neumünster (D) / Nowodnistrovsk (UA) / Rendsburg / Schleswig / Schwerin (D) / Sonderborg (DK) / Timmendorfer Strand / Travemünde (D) / Vyzhnytsia (UA) / Wittenborn (D)

Зустрічі викладачів: 2 рази з Чернівців, з Дніпропетровська, з Донбасу | Краматорська (Україна), з Ясс (Румунія), з Каунаса (Литва), з Києва (Україна) чи Любека (Німеччина), зі Львова (Україна), з Полтави (Україна), зі Щецина (Польща) – до Києва / до Любека – і назад

Денні екскурсії (деякі пункти відвідано неодноразово):
Аренсбюк / Борнговед (D) / Броагер (DK) / Будельсдорф (D) / Хотин (UA) / Екернфьорде / Фленсбург / Гамбург / Гузум (D) / Кам'янець-Подільський (UA) / Кіль (D) / Косів (UA) / Ляйферде / Ляйпциг / Любц / Ноймюнстер (D) / Новодністровськ (UA) / Ренсбург / Шлезвіг / Шверін (D) / Зондерборг (DK) / Тіммендорфер Штранд / Травемюнде (D) / Вижниця (UA) / Віттенборн (D)

INFORMIEREN & BERICHTEN

ІНФОРМУВАТИ & ПОВІДОМЛЯТИ

... mittels Ausstellung, Berichten, Fernseh-Interview, Faltblatt, Fotografien, Lokal-Radio, Newsletter, Poster, Publikation, Videofilm*, Vortrag, Website-Infos, Zeitungsartikel etc.

*Deutsch-Ukrainisches Bautreffen. Exkursion nach Czernowitz – Mai 2015“ von Andrij Vovk (Video dt. | ukrain.):

www.ukraine-bauen.de/aktivitaeten; weitere ukrainische Videos: <https://www.youtube.com/watch?v=ao79qkxL3QQ/> / <https://www.youtube.com/watch?v=cKNa14iwDNE&feature=youtu.be>

... за допомогою буклету, виставки, відеофільму*, газетної статті, доповіді, інформації на веб-сайті, місцевої радіостанції, повідомлень, постера, публікації, розсилок, телевізійних інтерв'ю, фотознімків та ін.

*Німецько-українська зустріч архітекторів та будівельників. Екскурсія в Чернівцях – травень, 2015 рік“ – „Проект “Партнери у практичній сфері збереження історичного міста“ Андрій Вовк (відео нім. | укр.): <http://ua.ukraine-bauen.de/diaylnistv>; інші україномовні відео: <https://www.youtube.com/watch?v=ao79qkxL3QQ/> / <https://www.youtube.com/watch?v=cKNa14iwDNE&feature=youtu.be>

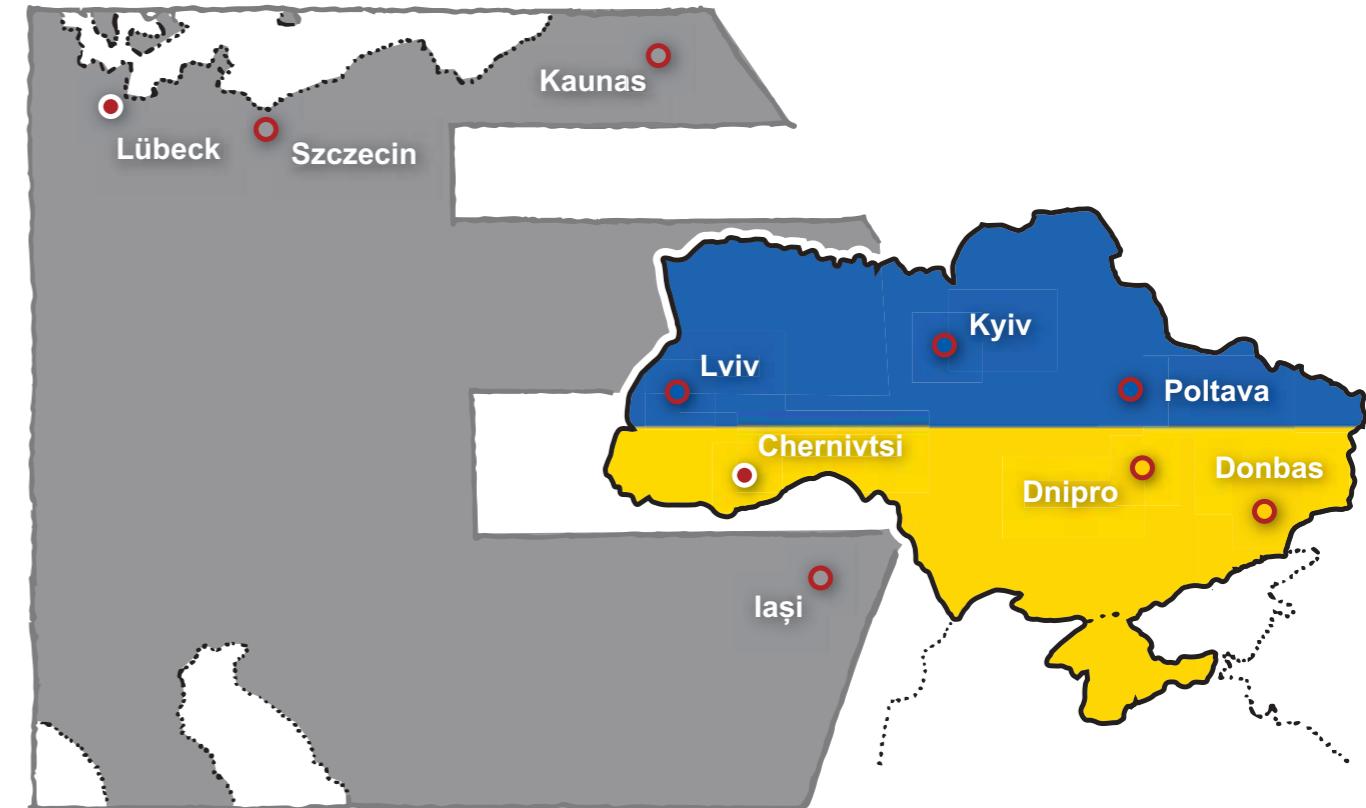

KENNENLERNEN & VERNETZEN

ЗНАЙОМИТИСЯ & ОБ'ЄДНУВАТИСЯ

Die Hochschulpartnerschaft Chernivtsi – Lübeck verknüpft europa-weit 4 Universitäten aus Deutschland, Litauen, Polen, Rumänien und 6 Hochschulen aus der Ukraine beim baufachlichen Austausch: Donbas National Academy of Civil Engineering and Architecture, Kramatorsk | Donbas (UA) • „Gheorge Asachi“ Technical University of Iasi, Iasi (RO) • Kaunas University of Technology, Kaunas (LT) • Kyiv National University of Construction and Architecture, Kyiv (UA) • Lviv Polytechnic National University, Lviv (UA) • Poltava National Technical Yuri Kondratyuk University, Poltava (UA) • Prydniprovsk State Academy of Civil Engineering and Architecture, Dnipropetrovsk (UA) • West Pomeranian University of Technology, Szczecin (PL) • „Yuriy Fedkovych“ Chernivtsi National University, Chernivtsi (UA)

В ході фахового обміну партнерство між ВНЗ Чернівців та Любека об'єднало університети по всій Європі, а саме: 4 університети з Німеччини, Литви, Польщі, Румунії та 6 українських університетів: Донбаська національна академія будівництва та архітектури, Краматорськ | Донбас (UA) • Яссський технічний університет ім. „Георге Ассакі“, Яси (RO) • Каунаський технологічний університет, Каунас (LT) • Київський національний університет будівництва та архітектури, Київ (UA) • Національний університет „Львівська політехніка“, Львів (UA) • Полтавський національний технічний університет ім. Ю.Кондратюка, Полтава (UA) • Придніпровська державна академія будівництва та архітектури, Дніпро (UA) • Західнопоморський технологічний університет, Щецин (PL) • Чернівецький національний університет ім. Ю.Федъковича (UA)

LÜBECK BESICHTIGEN & ERKLÄREN

ЛЮБЕК ОГЛЯДАТИ & РОЗ'ЯСНЮВАТИ

...Musikhochschule, Altstadt (UNESCO-Erbe), Wallanlagen, Obertrave, Fischergrube, Strassenpflasterung, Europäisches Hansemuseum, Holstentor, Rathausmarkt, Hellgrüner Gang, Katharineum, Internationales Studentenheim, Gründerviertel, Atelierhaus, Burgtor, Kunsthalle, Hafenschuppen, Drehbrücke, Hochschulstadtteil, Huxstrasse, Altstadt-Bunker, Heilig Geist Hospital, St.Petri-Kirche, Nachkriegs- oder Wiederaufbau-Architektur, archäologische Grabungsstätte, „Dielenhaus“...

...Вища школа музики, Стара частина міста (Спадщина ЮНЕСКО), дамби, вул. Обертраве, вул. Фішергрубе, вуличне замощення, Європейський музей Ганзи, Гольстентор (Гольстенські ворота), Ратгаусмаркт, вул. Гельбрюнер Ганг, школа „Катарінеум“, Інтернаціональний студентський гуртожиток, Квартал засновників міста, Ательєргаус, Ворота Бургтор, Музей історії культури та мистецтва, Портовий пакгауз, розвідний міст, частина міста з вищими навчальними закладами, вул. Гюксштрассе, бункер в старій частині міста, Лікарня Святого Духа, Церква святого апостола Петра, архітектура періоду післявоєнної відбудови (після II світової війни), місця археологічних розкопок, „Діленгаус“...

ORGANISIEREN & ABSPRECHEN

ОРГАНІЗУВАТИ & ОБГОВОРЮВАТИ

Abmachungen, Abrechnungen, Anschaffungen, Aufgaben, Bilanz, Budget, Einladungen, Erinnerungen, Evaluation, Exkursionsprogramme, Geförderten-Statistik, Honorare, Jahresvorhaben, Koordination, Korrespondenz, Krankenversicherung, Organigramm, Personalfragen, Protokolle, Sachberichte, Sachspenden, Themenwahl, Termine, Ticket-Kauf, Transporte, Unterkunft, Visaanträge, Vorbereitung, Zeitplanung, Ziele...

Баланс, бюджет, вибір тем, гонорари, домовленості, екскурсійні програми, завдання, запрошення, заяви для отримання візи, звітність, кадрові питання, координування, кореспонденція, матеріальні звіти, матеріальні пожертви, органіграмма, підготовка, плани на рік, покупки, придбання квитків, проживання, протоколи, рейтинги, розпланування часу, спогади, статистика про фінансові витрати, страхування, строки, транспорт, цілі ...

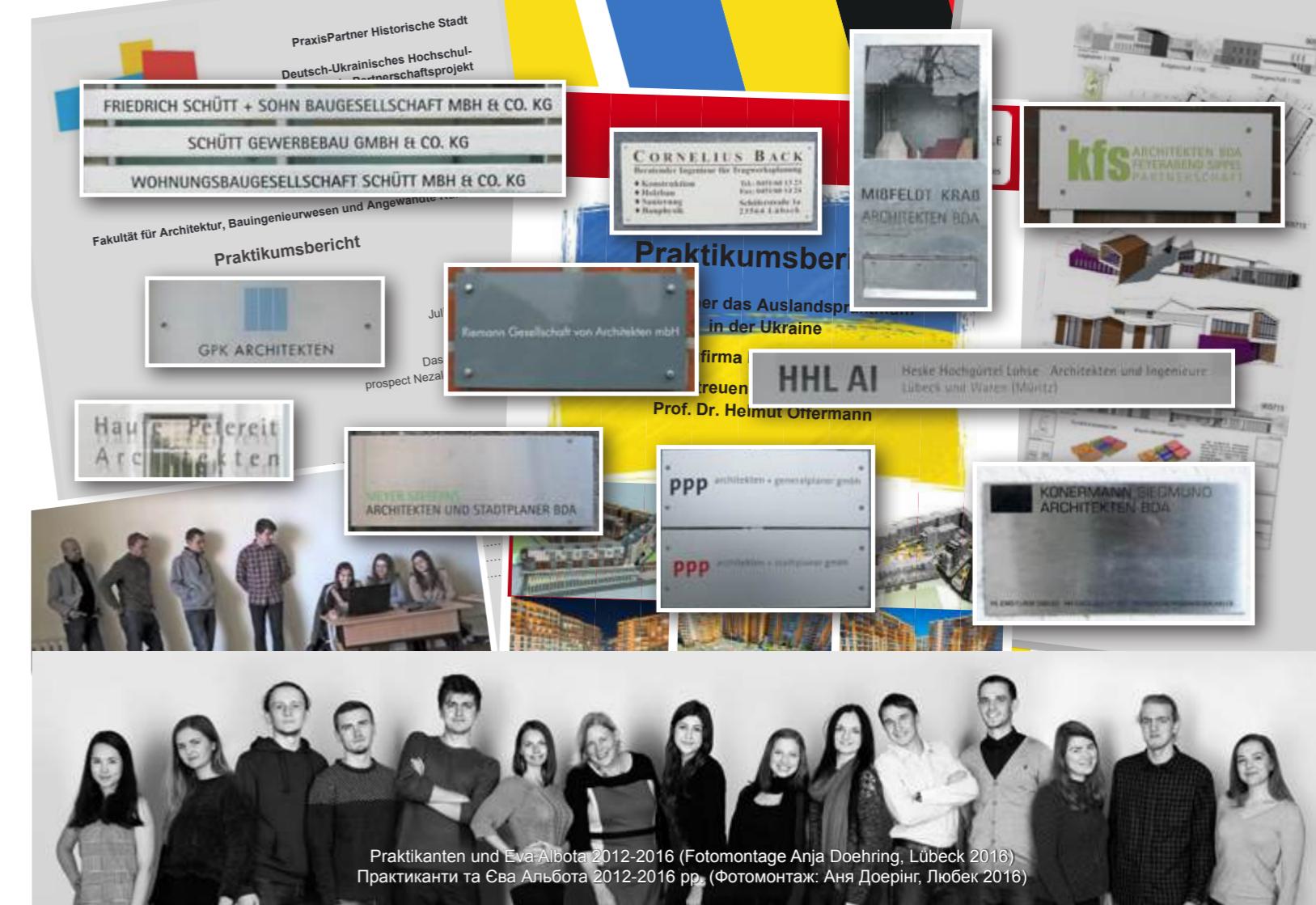
PRAKTIKA-MACHEN & STUDIEREN ПРОХОДИТИ ПРАКТИКУ & НАВЧАТИСЬ

Teilprojekt „Praktikum in Lübeck“ (2012-2016): Organisation und Betreuung von 14 ukrainischen Studierenden durch das ArchitekturForumLübeck e.V. jeweils für ein halbes Jahr in 10 Lübecker Büros und 1 Baufirma; zudem Teilnahme an Vorlesungen und Übungen an der FH Lübeck.

In 2016 Praktikum von 2 deutschen Architektur- & Bauingenieur-Studierenden im GIZ-Büro und in der Baufirma Vodogray in Chernivtsi, betreut durch die Fakultät ArchBud. und das International Office / ChNU.

Підпроект „Практика в Любеку“ (2012-2016): ГО Архітектурний форум Любека організував для 14-ти українських студентів піврічну практику у 10-тюх бюро міста Любек та в будівельній фірмі й опікувався ними; окрім того практиканти мали можливість брати участь у лекціях та практичних заняттях у ВНЗ прикладного напрямку міста Любек.

2016 рік – двоє німецьких студентів факультету архітектури, будівництва та містобудування проходять практику в бюро Німецького товариства міжнародного співробітництва GIZ та у будівельній фірмі „Водограй“ у Чернівцях, опіку над практикантами здійснював факультет АБДПМ та відділ міжнародних зв'язків / ЧНУ.

Praktikanten und Eva-Albota 2012-2016 (Fotomontage Anja Doehring, Lübeck 2016)
Практиканти та Єва Альбота 2012-2016 рр. (Фотомонтаж: Аня Доерінг, Любек 2016)

SPIELEN & ESSEN & FEIERN etc.

ГРАТИ & ЇСТИ & СВЯТКУВАТИ та ін.

...fremde & heimische Genüsse – andere & bekannte Gewohnheiten – neue & erinnerte Lieder – vielseitige & honorige Trinksprüche – ukrainische & deutsche Spiele – üppige Speisen & Fastfood – lustige & strenge Sitten – seltsame & nützliche Erfahrungen – offenes & zeremonielles Reden – ausgelassene & steife Begegnungen – traditionelle & Disco-Tänze – perfekt-improvisiertes & perfektes Handeln...

...чужоземна & домашня насолода – інші & знайомі звичаї – нові пісні & пісні, які згадалися, – різноманітні & щедрі тости – українські & німецькі ігри – розкішні страви & Fastfood – веселі & суворі традиції – дивний & корисний досвід – публічні & церемоніальні промови – бурхливі & офіційні зустрічі – традиційні & диско-танці – досконало-зімпровізована & досконала діяльність...

the times are... changing.

часи... вони змінюються.

Die zwei Kiew-Besuche der Gedenkstätte in 2012 und 2015 zeigen an der veränderten Farb-Bemalung der Panzer den politischen und gesellschaftlichen Wandel während der Projektzeiten.

Дворазові відвідини меморіального комплексу в Києві у 2012 та 2015 роках демонструють зміною розфарбування танків політичні та суспільні перетворення, які відбулися за період проекту.

Drei Fotografien der Panzer beim „Nationalen Museum der Geschichte der Ukraine im Zweiten Weltkrieg“ (zuvor: „Nationales Museum der Geschichte des Großen Vaterländischen Krieges“). | Три фотознімки танків у „Національному музеї історії України у Другій світовій війні“ (колишній Національний музей історії Великої Вітчизняної війни).

Kiew 2012 | Київ 2012

Kiew 2015 | Київ 2015

UNTERSUCHEN & ENTWERFEN

ДОСЛІДЖУВАТИ & ПРОЕКТУВАТИ

7 Entwurfsworkshops: Innerstädtische Fussgängerbrücke. Über die Trave zur Nördlichen Wallhalbinsel in Lübeck / Die Residenz der Metropoliten der Bukowina und Dalmatiens: Revitalisierung eines Teilstücks des Ensembles des Bewirtschaftungshof / Jüdisches Viertel / ...inmitten von Wien! / Wischnitza | Vyzhnytsia, Karpaten / stadtwärts... Entwicklung Mittlere Wallhalbinsel / Freiraum-Workshop: Platz an der Herz-Jesu-Kirche in Chernivtsi

7 воркшопів з виготовлення ескізів: Внутрішньоміський пішохідний міст через річку Траве, що веде до північного Wallhalbinsel* в Любеку / Резиденція митрополитів Буковини і Далмації: Відновлення фрагменту ансамблю господарського дворика / Єврейський квартал / ...серед Відня! / Вижниця, Карпати / в напрямку міста... Розвиток центральної частини Wallhalbinsel* / Воркшоп на відкритому просторі: Площа біля Костелу Пречистого Серця Ісуа у Чернівцях

*Wallhalbinsel – частина штучного острова на захід від старої частини міста Любек

STADTWÄRTS

Wege zur Stadt

08. - 13.10.2016

Int. Workshop und Entwurf

FH Lübeck | FB Bauwesen
Architekturforum Lübeck

Чернівці-Любек
Партнерство в рамках історичного міста

Aufgaben des Workshops

Revitalisierungsvorschläge für den Bewirtschaftungs-Hof der Nationalen Yuriy-Fedkovych - Universität Chernivtsi mit dem Ziel das Kompositions- und ästhetische Außens des Gebäudes zu verbessern; Veränderung der Funktion des Territoriums und Gebäude für Service und Dienstleistungen für Touristen mit maximaler Erhaltung von wertvollen Bauten und Aussicht auf das architektonische Ensemble.

Es wurden fünf Varianten erarbeitet, die man in Form von Modellen und Präsentationen dargestellt hat. Dabei waren Parkplätze, Cafes, Kioske, Geschäfte für Verkauf von Souvenirs, Literatur und Grußkarten, Toiletten, Erwartungs- und Erholungsplätze, Geländegestaltung, Pflasterung, Grünanpflanzung, Einzeichnung von plastischen Schwerpunkten vorgeschlagen.

Ausarbeiten
In Rahmen des Workshops haben die Studenten erarbeitet:
Genplan-Schema M 1:500;
Plan M 1:200;
Fassade M 1:200;

WORKSHOP

VORTRAGEN & DISKUTIEREN

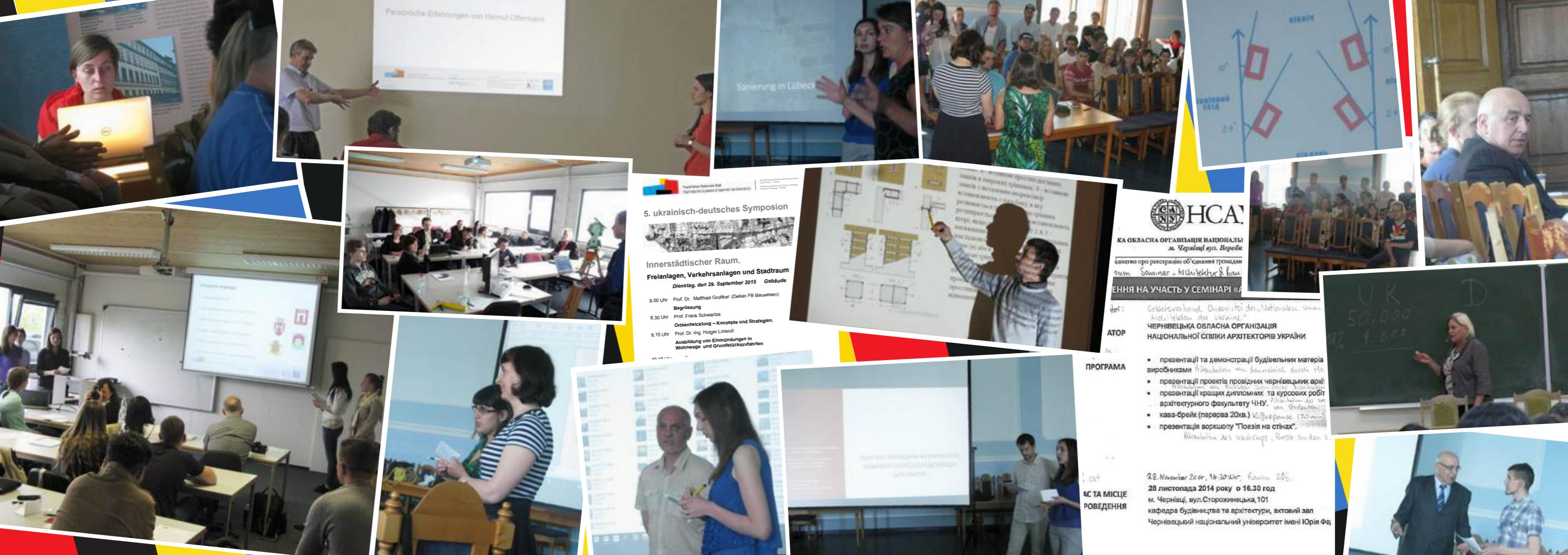
ДОПОВІДАТИ & ДИСКУТУВАТИ

7 Symposien zum Projektthema „Historische Stadt“: Bauen und Planen für die historische Stadt Czernowitz | Chernivtsi / Infrastrukturaufgaben in der alten Stadt / Aktuelle Fragen bei Erhaltung und Betrieb von Gebäuden im historischen Teil von Tscherniwzi (Czernowitz) / Sanierungs- und Regenerationsprozess in der historischen Stadt. Internationale Erfahrungen / Innerstädtischer Raum. Freianlagen, Verkehrsanlagen und Stadtraumnutzung / Probleme der Erhaltung der historischen Stadt / Städtebauliche Entwicklung der Mittleren Wallhalbinsel in Lübeck.

7 симпозіумів на тему проекту „Історична частина міста“: Будівництво та планування для історичної частини міста Чернівці | Чернівці / Завдання інфраструктури в старій частині міста / Актуальні питання збереження та експлуатації будівель в історичній частині міста Чернівці / Процес санації та регенерації в історичній частині міста. Міжнародний досвід / Внутрішньоміський простір. Ділянки, які не підлягають забудові, транспортні споруди та використання міських територій / Проблема збереження історичної частини міста / Містобудівний розвиток центральної частини штучного острова Wallhalbinsel* у м. Любек.

*Wallhalbinsel – частина штучного острова на захід від старої частини міста Любек

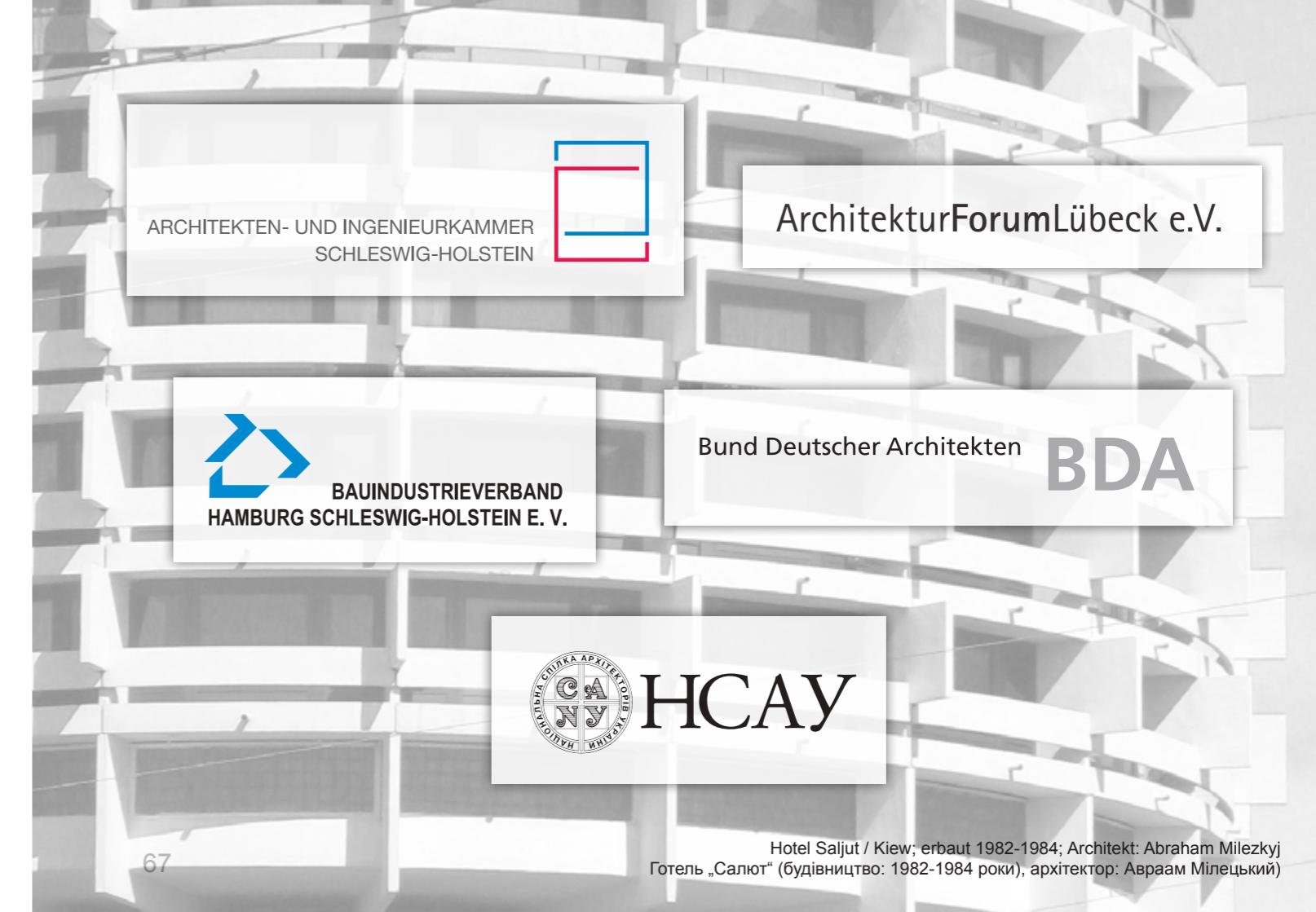
5 WIRTSCHAFTSPARTNER 5 ЕКОНОМІЧНИХ ПАРТНЕРІВ

...förderten und unterstützten von 2013 bis 2016 die beiden Hochschulpartner „Fakultät für Architektur, Bauingenieurwesen und angewandte Kunst“ und „Fachbereich Bauwesen“ sowie ihre Studierenden bei ihren baufachlichen Studien und Arbeiten in der Ukraine und in Deutschland (siehe auch: www.ukraine-bauen.de/praxispartner):

- Architekten- und Ingenieurkammer Schleswig-Holstein (AIK), Kiel
- ArchitekturFormLübeck e.V., Lübeck
- Bauindustrieverband Hamburg-Schleswig-Holstein, Kiel
- Bund Deutscher Architekten - Landesverband Schleswig-Holstein (BDA), Kiel
- Nationaler Ukrainischer Architektenverband (HCAY), Gebiet Chernivtsi

...з 2013 по 2016 рік підтримували обидва ВНЗ: факультет архітектури, будівництва та декоративно-прикладного мистецтва та факультет архітектури, будівництва та містобудування, а також сприяли професійному навчанню студентів в Україні та Німеччині (Див. інформацію про економічних партнерів на сайті <http://ua.ukraine-bauen.de/головна>):

- Палата архітекторів та інженерів землі Шлезвіг-Гольштейн (AIK), Кіль
- ГО Архітектурний форум Любека, м. Любек
- Спілка промислових будівельних підприємств у Гамбурзі та Шлезвіг-Гольштейні, Кіль
- Союз німецьких архітекторів – Федерація землі Шлезвіг-Гольштейн (BDA), Кіль
- Чернівецька обласна організація Національної спілки архітекторів (HCAY), України

ZEIGEN & AUSSTELLEN

ДЕМОНСТРУВАТИ &

ЕКСПОНОВАТИ

Was?: 5x ArchBud-Projektposter / 6x Bautreff-Entwurfsergebnisse / „Bauwelt“ – BDA-Landespreis 2015 / Masterkurs-FHL: Quartiersbebauung Czernowitz / Reise-Fotowettbewerb / Sonder-Workshop-Ergebnis: Platz an der Herz-Jesu-Kirche in Chernivtsi / Stadtbaugeschichte Czernowitz – Seminarergebnis

Wo?: in Chernivtsi: Blauer Saal, Fakultätsraum, Kulturzentrum, Philharmonieplatz / in Lübeck: Bauforum, Fachbereichsraum, Laden-Untertrave, Wallhalbinsel-Hafenschuppen / in Vyzhnytsia: Marktplatz / in Wien: Technische Universität – Arbeitsraum

Що?: 5 виставкових стендів з інформацією про проект / 6 ескізів, що стали результатом зустрічей архітекторів та будівельників / „Bauwelt“ – Національна премія Союзу німецьких архітекторів 2015 / Magisterський курс ВНЗ м. Любек: Забудова кварталу, Чернівці / Конкурс на кращі фото з поїздок / Результати воркшопу: Площа біля Костелу Пречистого Серця Ісуса у Чернівцях / Містобудівна історія Чернівців – результат семінару

де?: у Чернівцях: Блакитна зала, приміщення факультету, Культурний центр „Вернісаж“, Площа Філармонії / в Любеку: Bauforum (виставкова зала ВНЗ м. Любек), аудиторія факультету, магазин на вулиці Унтертраве, портовий склад на Wallhalbinsel (штучний острів на захід від старої частини міста Любек) / у Відні: Ринкова площа / у Відні: Віденський технічний університет – робоче приміщення

DANK | 'DJAKUJU | ПОДЯКА

Allen Mitwirkenden, Beteiligten, Unterstützern und finanziellen Förderern, den ukrainischen und deutschen Studierenden, den Übersetzern, den lehrenden Kollegen und besonders den beteiligten Architektur- und Ingenieurbüros und Firmen der Bauwirtschaft – die wg. der grossen Anzahl alle nicht namentlich aufgeführt werden können – sei an dieser Stelle vielmals gedankt! Nur durch ihre breite Mitwirkung war es möglich, diese Vielzahl an Kontakten, Austausch-Aktivitäten, Begegnungen und Arbeitsgruppen zu organisieren, zu praktizieren und (mit) zu erleben!

Вкотре висловлюємо велику подяку усім співробітникам, учасникам, усім тим, хо надавав підтримку, спонсорам, українським та німецьким студентам, перекладачам, колегам, які здійснювали навчальну діяльність, а особливо архітектурним, проектно-конструкторським бюро та будівельним фірмам, які у зв'язку з великою їх кількістю не можуть бути названі поіменно! Лише завдяки Вашій активній участі вдалося організувати, реалізувати та „співпережити“ цей широкий спектр контактів, робочі групи, різноманітні заходи та зустрічі!

gefördert vom DAAD aus Mitteln des Bundesministeriums für wirtschaftliche Zusammenarbeit und Entwicklung
За сприяння ДАД та підтримки Міністерства з економічного розвитку та співробітництва

Deutscher Akademischer Austausch Dienst
German Academic Exchange Service

Bundesministerium für
wirtschaftliche Zusammenarbeit
und Entwicklung

PROJEKTORGANISATION / ÜBERSETZUNG / BILDNACHWEIS / IMPRESSUM

ОРГАНІЗАЦІЯ ПРОЕКТУ / ПЕРЕКЛАД / АВТОРИ ФОТОЗНІМКІВ / Імпресум

Projektorganisation:

Projektleitung:

Prof. Dr.-Ing. Helmut Offermann (FHL) /

Prof. Dr. Igor Fodchuk (ChNU)

thematisch-organisatorischer Input & Output:

Dipl.-Ing. Klaus Brendle Architekt + Stadtplaner /

Dozent FHL

Projektkoordination:

Silke Hüper Ba FHL / Natali Khilko Architekturdozentin ChNU / Dipl.-Geogr. Kathleen Schmidt FHL

Wirtschaftspartner-Projekt „Praktikum in Lübeck“:

Dipl.oek. Eva Albota ArchitekturForumLübeck e.V.

Організація проекту:

Керівники проекту:

Проф., дипл. інженер Гельмут Офферман (FHL) /

Проф., док. фіз.-мат. наук Ігор Фодчук (ЧНУ)

Тематично-організаційний внесок:

Дипл. інженер Клаус Брендле, архітектор + містопланувальник /

Доцент FHL

Координатори проекту:

Зільке Гюпер, бак. FHL / Наталія Хілько, доцент кафедри

архітектури (ЧНУ) / Дипл. геогр. Катлеен Шмідт FHL

Економічний партнерський проект „Практика в Любеку“:

Диплом. екон. Єва Альбота – ГО Архітектурний форум Любека

Projektunterstützung:

International Office der ChNU – Serhij Lukanyuk M.A.
(Leitung)

Übersetzung

(International Office / Lehrstuhl für Theorie und Praxis des Übersetzens, Lehrstuhl für germanische allgemeine und vergleichende Sprachwissenschaft – Fakultät für Fremdsprachen / Fakultät ArchBud, ChNU):
Ilona Danko (Hauptübersetzerin) / Yuliana Barbazyuk / Halyna Chuiyko / Ivan Kostyak / Olha Kravchuk / Alla Mandziuk / Oxana Matyjchuk / Maksym Pasichnyk / Daryna Poseichuk / Svitlana Shkvarchuk – und weitere mitwirkende Studierende und Dozenten / Mariana Gavryliuk / Zhanna Melchers, Lübeck

Information zum vorherigen Projekt:

Dt.-Ukrain. DAAD-Austauschprojekt „Demokratie im Bauwesen“ in 2012:
Idee und Durchführung: Eva Albota, Klaus Brendle,

Prof. Georg Conradi em.; Dokumentation; Lübeck 2012

Bildnachweis:

Bade, Mathias • Bass, Stanislav • Brendle, Klaus • Buchholz, Ewa • Byelkina, Anna • Doehring, Anja (Fotografin der Praktikanten, Lübeck) • Fachhochschule Lübeck – Pressestelle • Fodchuk, Igor • Huda, Natalia • Hüper, Silke • Hutsul, Volodymyr (Fotograf / Chernivtsi)

Підтримка проекту:

Відділ міжнародних зв'язків ЧНУ – Сергій Луканюк (Начальник відділу)

Переклади

(Відділ міжнародних зв'язків / Кафедра теорії та практики перекладу / Кафедра германського, загального і порівняльного мовознавства – Факультет іноземних мов / Факультет архітектури, будівництва та декоративно-прикладного мистецтва, ЧНУ):

Ілона Данко (Головний перекладач) / Юліана Барбазюк / Галина Чуйко / Іван Костяк / Ольга Кравчук / Алла Мандзюк / Оксана Матійчук / Максим Пасічник / Дарина Посейчук / Світлана Шкварчук – та інші студенти та викладачі, які брали участь у проекті / Мар'яна Гаврилюк / Жанна Мельхерс, Любек

Інформація про попередній проект:

Нім.-укр. ДАД – проект „Демократія в будівництві“ у 2012 р.:
Ідея та проведення: Єва Альбота, Клаус Брендле, Георг Конраді, засл. проф. у відставці; Документація; Любек 2012

Автори фотознімків:

Баде Матіас • Басс Станіслав • Брендле Клаус • Бухгольц Єва • Бєлкіна Анна • Доєрінг Аня (фотограф практикантів, Любек) • ВНЗ прикладного напрямку м. Любек – прес-служба • Фодчук Ігор • Гуда Наталія • Гюпер Зільке • Гуцул Володимир (фотограф, Чернівці) • інтернет, без посилання на джерело • Клоков Детлев (фотограф, Любек)

Internet ohne Quellengabe • Klockow, Detlev (Fotograf, Lübeck) • Maliarchuk, Marina • Offermann, Helmut • Pikushchenko, Oleh • Rühmann, Jens • Struk, Andrii • Sumariuk, Oleksandr • Vovk, Andriy (Video-Filmer, Chernivtsi) • Walter, Janna • Zepmeisel, Falk
...und weitere Mitwirkende und Studierende der ChNU und FHL

Architekturmodelle, Poster, Skizzen, Textauszüge etc.: mitwirkende Studierende der FHL und ChNU

Impressum:

Ideen, Konzeption, Layout und Satz:
dk-graphics – Detlev Klockow, Lübeck
Ideen, Texte und Mitwirkung: Klaus Brendle
Übersetzung: Ilona Danko, Chernivtsi

Herausgeber:

Fachhochschule Lübeck – Fachbereich Bauwesen /
Arbeitsgruppe PraxisPartner-Projekt „Historische Stadt“

Lübeck im Januar 2017

Малярчук Марина • Офферманн Гельмут • Пікущенко Олег • Рюманн Єнс • Струк Андрій • Сумарюк Олександр • Вовк Андрій (оператор, Чернівці) • Вальтер Янна • Цепмайзель Фальк
...та інші співробітники та студенти ЧНУ та ВНЗ м.Любек

Архітектурні макети, постери, ескізи, текстові фрагменти та ін.: задіяні студенти ВНЗ м. Любек та ЧНУ

Імпресум:

Ідеї, концепція, макет та комп набір:
dk-graphics – Детлев Клоков, Любек
Ідеї, тексти та співпраця: Клаус Брендле
Переклад: Ілона Данко, Чернівці

Видавник:

ВНЗ прикладного напрямку м. Любек – Факультет архітектури,
будівництва та містобудування / Робоча група проекту
„Практичне партнерство в рамках історичної частини міста“

Любек, січень 2017

